

Tradice svatebního obřadu v pravoslaví

Úvod a cíl práce

Náboženství každé země má své tradice a svátky, které mají svá specifika, historické a kulturní pozadí. Výjimkou není ani pravoslaví-jedno z nejrozšířenějších náboženství v Evropě, především východní. Zajímavý je pohled pravoslavné církve na křesťanský život, který se projevuje zejména v tradicích a obřadech této náboženské víry.

Hlavním cílem této práce je odpovědět na otázku „**Jaké jsou tradice svatebního obřadu v Rusku a v České republice?**“. Pro lepší pochopení tématu práci z této otázky byly vytvořeny další podotázky:

- 1) Jaký je historický vývoj svatebního obřadu v pravoslaví?
- 2) Jak probíhá svatební obřad v pravoslavné církvi v dnešní době?
- 3) Jaké rozdíly mají svatební obřady v pravoslavné církvi v Rusku a České republice?

Zásadní je porovnat pravoslavný svatební obřad v České republice a v Rusku. Tím, že je Rusko poměrně velká země, nedá se tvrdit, že tradice a zvyky svatebního obřadu jsou všude stejné, proto bude zajímavé nahlédnout do různých částí Ruska a porovnat také svatební tradice v Moskvě a dalších městech. Nakonec v práci nebude chybět ani porovnání zvyků z geografického a kulturního hlediska obou zemí.

Literární rešerše

V této práci se zaměříme na svatost tradice uzavírání sňatku v pravoslavné církvi. Každá církev má svou tradici svatebního obřadu. Ortodoxní manželství má také svá specifika. Existuje mnoho knih o pravoslavném náboženství jako takovém, o pravoslavné církvi a její tradičních obřadech.

Historickým vývojem svatebního obřadu se již zabývala Eva Janíčková ve své knize „Historie svateb od nejstarších dob po současnost“. Autorka knihy popisuje svatební dění nejen v Česku ale i v dalších slovanských zemích, a to od doby pohanství až po současnost. V knize se obecně zabývá problematikou svatby, jejím vývojem, soustřeďuje se na svatební obřady a obyčeje. Popisuje průběh zasnub a další zvyky včetně magických činností spojených se svatebními obřady. V knize jsou dále také popsány vlastní zkušenosti autorky a její rady ohledně svatebního obřadu.

O existujících překážkách svatebního obřadu můžeme přejít v dokumentu, vycházejícího z církevního kanonu: „**O kanonických aspektech církevního sňatku**“, který byl přijat sněmem ruské pravoslavné církve 29.11-02.12 roku 2017. V tomto dokumentu se píše o tom, že církev vždy byla proti rozšíření hereze, kvůli tomu sňatek může být uzavřen jen mezi ženou a mužem, kteří jsou pravoslavnými křesťany. Také existuje celá řada dalších překážek svatebního obřadu, které jsou popsány v tomto dokumentu. Sňatek nemůže být uzavřen mezi již ženatým mužem nebo provdanou ženou, mezi pokrevními příbuznými nebo mezi adaptovanými, mezi transsexuály, mezi nezletilými, mezi ženou a mnichem atd.

Odpovědí na poslední výzkumnou otázku se již zabývala **Petra Klásková** ve své bakalářské práci s názvem „**Tradice ruské svatby v porovnání s českou svatbou**“ (sémantické a kulturologické hledisko). Práce obsahuje dvě kapitoly. V první kapitole autorka popisuje předsvatební zvyky v ruské a české svatbě, a jak se tyto zvyky měnily v průběhu historie. Jsou definovány důležité prvky jako je

svatební oděv, výkup a naříkání, loučení se svobodou, námluvy a zasnuby. Dále se práce soustředí na průběh samotného svatebního obřadu a spojené s ním tradice. Popisují se zde hlavní jídla, které jsou součástí svatební hostiny, a také pověry. Práce vede k zamyšlení nad odlišnostmi uzavírání sňatku v Rusku a České republice.

Metodologie

Při psaní této práce, jejímž cílem je popsat a porovnat tradice svatebního obřadu v Rusku a v České republice je použita metoda jak kvantitativní, tak i kvalitativní. Na začátku jsme použili data z knih a odborných webových stránek pro určení předmětu výzkumu a sestavení okruhových otázek pro následující rozhovor s respondentem, jejichž výhodou je v dostupnosti, ale nemůžeme určit stoprocentní věrohodnost získaných dat. Při setkání s respondenty je především použita technika polostrukturovaného rozhovoru. Rozhovor obsahuje předem připravené otázky, na které respondent volně odpovídá, případně doplňuje i další informace. Pro první rozhovor s respondenty jsme připravili přibližný okruh témat, a to proto, aby si naši respondenti mohli následně doplnit i něco svého. Výhody polostrukturovaného rozhovoru spočívají v tom, že jsme se mohli dozvědět více o problematice našeho tématu a o tom, na co se poté musíme víc soustředit. Další rozhovory s respondenty už byly více standardizované. Výhoda standardizovaného rozhovoru je v tom, že jsme dostali potřebnou informaci na otázky, které jsme si připravili, ale nevýhodou je omezení respondenta těmito otázkami.

K dalším nevýhodám kvalitativního výzkumu se řadí malý počet sledovaných jednotek a také možnost subjektivizace při výzkumu daného předmětu. Také u nás nastal menší problém s navázáním osobního kontaktu s některými respondenty, jelikož porovnáváme dvě země, jednou z nichž je Rusko, rozhovory s respondenty z Ruska probíhaly přes internet.

Praktická část

Pravoslavná církev, označovaná také někdy jako východní církev vznikla v Jeruzalému na základě příslibu Ježíše Krista v den Letnic. „Vznik Církve se uskutečnil na základě příslibu Krista Spasitele při Jeho Nanebevstoupení. Tehdy sestoupil Duch Svatý na apoštoly, shromážděné v jednom domě v Jeruzalémě.“ Všichni apoštolové začali mluvit jinými jazyky a zapisovat vše do knihy Skutků, čímž také začínají dějiny církve.

Pravoslavná víra je založená na Písmu svatém a na nejstarších textech vyznaných věřícími při křtu. Pro vznik pravoslavné víry je důležitý rok 325 a 381, kdy pravoslavní věrouka byla vyznaná a přijatá nejprve prvním sněmem všech křesťanských církví v Nikei, později i druhým sněmem všech církví v Cařihradě. Toto vyznání se spojilo v jednu obecnou církev křesťansko – apoštolskou. K této církvi se všechny ostatní sněmy věrně hlásily a odmítaly jej měnit. Ovšem poté společná víra v Ducha svatého byla přerušena vsunutím slova „Filioque“ (Duch Svatý vychází z Otce a Syna). „Na západě však bylo později bez usnesení všeobecného církevního sněmu vsunuto do něho slovo „Filioque“, čímž byla porušena do té doby společná víra církve v Ducha Svatého.“

Zřízení pravoslavné církve má svůj počátek v 1. století, a trvalo až do 9. století. Toto zřízení posloužilo k rozdělení křesťanů podle státních území a národů v místní církvi. Církve spojovala v sobě všechny církve a byla tedy všeobecnou do té doby, kdy římská církev byla přesměrována k vytvoření papežství, čímž způsobila rozkol a rozdělila patriarchy na dvě strany. „To vedlo roku 1054 k církevnímu rozkolu, v němž na jedné straně stál patriarchát římský a na druhé straně patriarcháty cařihradský, alexandrijský, antiochijský a jeruzalémský“. Od této doby patriarchy začali používat

název „ortodoxní“, čímž projevili nesouhlas s vývojem postojů římské církve

Počet shlédnutí: 248

From:

<https://www.hks.re/wiki/> - **Hospodářská a kulturní studia (HKS)**

Permanent link:

<https://www.hks.re/wiki/ls2018:pravoslavi>

Last update: **29/05/2024 19:37**

